

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÀNFFI-ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.
A 4. évfolyamra 8 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhavas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. t. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
A közlő-cikkei cikkek sora után 25 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Közlöny, ápril 17.

(D) A „Gazetta Trans.” egy pár utóbbi számában folytatja „Unionistii” cím alatt el-
lenünkben kezdett vitáját. E vitát öröndetes
figyelemmel kísértük, mert írója habár nem
sok jogi ismeretekkel látszik birni, s inkább
természetes okoskodásokra támaszkodik, nem
rosz fejű, mindenesetre pedig nem rossz ind-
latu ember. Vitájából legkivált az látszik,
hogy kívánja észrevételeinket figyelembe ven-
ni, a mi mindenesetre szükséges föltétele an-
nak, hogy egymást megértstük.

Sajnos azonban, hogy az író minket fél-
reért gyakran, s e czikkeiben is ránk keni,
hogy mi a románokat daco-románistáknak,
communistáknak tartjuk. Mi ellenben Papiu
Ilarianu s azoknak, kik a Tiszaig terjedő
Erdélyt álmodoznak, eszméit tartjuk daco-
román eszmének; communistáknak pedig azo-
kat tartjuk, kik az ész, vagyon, műipar min-
den tekintetét félreretéve, a status sorsát egye-
nest és közvetlenül a fejszám által akarják
intéztetni. A ki a communisták tanait ismeri,
az jól tudja, hogy ők is minden jogot s min-
den tulajdönt az ember fejszámához kötöttek,
s előttük nem volt semmi érdeke, sem an-
nak a mi a fejen belül az észben, sem an-
nak a mi a testen kívül a szorgalom által
szerzett birtokban valakinek mások felett kü-
lön képességet, s így külön jogvédelmekre
való igényt kölcsönzött. E tant ekkor még
Európa elítélte; ez még csak a jövő zenéje.
Communistának tartunk tehát mi mindenkit,
románt és magyart egyaránt, ki minden jogi
és anyagi tulajdönt az államban a fejszám
proporciója szerint kíván kiosztani, s commu-
nistikus iránytól ihletnek tartjuk az „Unio-
nistii” iróját is, midőn azt olvassuk ellentük
intézet ézikében, miképp ő azért nem akar
az unio alapján solidaritásban lépni a Ki-
rályhágon tuli románokkal, mert ha Erdély
külön kikanyarítva marad, akkor itt a romá-
nok fejszám szerint többségben vannak.

Ámde ezen állított többség mit sem ér,
míg a birtokot is egyenlőn felnem osztjuk, s
míg a románok összes intelligenciájának létszá-
mával főszámszerint csaknem egyedül Kolozs-
várváros intelligenciája is meg tud mérközni.

Míg a birtokot, a szorgalmot és értelmi-
séget ily communistikus irányban, egyedül a
fejszámmal nem paralizálhatjuk, addig vég-
telen csalódásban él az „Unionistii” írója, ha
azt hiszi, hogy ők Erdélyben többségben
vannak.

Mi e többséget határozottan tagadjuk min-
den politikai eredményben, egy külön Erdély
fogalmánál.

A míg egy monarchia és nem köztársaság
áll felettünk, addig az országhévesletnél
vagy felső tábla, vagy királyi hivatalosok,
vagy osztályi választottak által képviselve fog
lenni a legnagyobb birtok.

Továbbá képviselve fog lenni a városi
elem, mely a kereskedelem, műipar és művé-
szet érdekeit bírja és őrzi.

És harmadszor képviselve lesz a nép, mint
harmadik érdek.

Ki tagadhatja meg, hogy a román, mint
par excellence népelem, csak is az érdekek
képviseletének egyik ágában gyakorolhat fel-
sőbbiséget? még akkor is, ha valóban több-
ségben volna az országban? — Ámde tette-
g nincs többségben, fejszám szerint sincsen.

A románok létszámát a részek vizsakeb-
lezése után Erdélyben kilencszáz ezernél
többre nem tehetni; ennyire is teszük.

Ebből kétszáz ezeret a királyföldi szászok
tökéletesen paralysálnak azon községi rend-
szer természeténél fogva, melyet nekik ős

kiváltságai s a statutumok első könyve első
czime biztosított, mint helyhatósági jogot, s
melyet, mint ilyent, a románoknak alig ha
sikertülhet, egy külön Erdélyben, előnyükre
módosítani.

A felülmaradó 700 ezernyi románból, a
legkevesebb 100—150 ezer van, a kinek nincs
semmi birtoka, sem a birtokot képviselő hono-
ratori oklevele; úgy nevezett lipitorok ők,
kik mint cselédek, pásztorok, s munka-ha-
szonbérlek, politikai befolyást nem gyakorol-
hatnak, szavazattal nem bírnak, s így a köz-
ügyek eldöntésénél minden európai jogfogal-
om szerint be nem számíthatók.

Tehát legfeljebb hatszáz ezer román marad
szemben a hatszáz ezer magyarral, mely
utóbbiak közül a mi lipitor kitelik, azt kipó-
tolja a 8,430 többnyire vagyonos és intelli-
gens örmény, a mely éppen oly magyar,
mint magunk, úgy iltözetre s nyelvére, mint
szellemére nézve; kipótolja a 14,000 izraelita,
melynek legfeljebb fele ha lipitor, a többi va-
gyonos és magát politikailag a magyartól el
nem szakítja.

Az 1378 cseh és tót szintén csak a ma-
gyarhoz tartja magát Erdélyben, sőt a váro-
sokon s megyéken lakó németek nagy része is.

Még ekkor is tehát, ha ez ország jogát
fejszámra redukálják, miután nem hisztük,
hogy az osztrák kormányra nemzetronsági
befolyással bíró szász nemzetet sikerüljön a
románoknak kiforgatni azon helyhatósági ki-
váltságokból, melyeket a királyföldön a szász
nemzet anyai előnyére idomított át, miképp
ha nem uralhatja, de mindenesetre paralysál-
hatja az ottani románokat — a felülmaradó
román létszámmal magyar és székely népes-
ségünk fejszám szerint is versenyez; hogy
pedig birtoka sokkal több van, azt már más-
helyt statisztikai adatokkal kimutattuk; az ál-
lam minden érdekeit képviselő tényezőkre
nézve pedig végtelen előnyben vagyunk. Nagy
és közép birtokos osztályunk majd mind ma-
gyar és székely. A magyar közép osztály há-
rom magyar s két örmény királyi város, há-
rom magyar nemes város, és tizenkét magyar
mezővárosban oly compact erővel van képi-
velve, s a polgári mivelődést annyira bírja,
hogy e részben a románok, kiknek közép
osztályuk éppen nincsen is, velünk legkevésbé
sem versenyezhetnek.

Mit mondjunk a honoratiokról, kik az
újabb államéletben szintén igen fontos szere-
pet bírnak, s kiknek az 1848-i törvények is
a született nemesség jogait személyekre nézve
biztosíták?

Katholikus és protestáns papságunk egy
létszámban, mint miveltségben soha sem fog
hátrálni a románok előtt; orvosaink, mérnö-
keink, tudoraink, tanáraink, ügyvédekünk lét-
száma sokszorosan felülmúlja a románokét.

Ily létszámunk s ily tényezőinkkel szem-
ben ugyan miért beszél az „Unionistii” írója
arról, hogy ők képezik az országban a több-
séget? Egy újabb és pontosabb népszámlálás
még sokkal inkább fog minket igazolni a lét-
számra nézve is; mi most csak hatszáz ezerre
tettük a magyarok számát, de újabb, még
egészen ki nem tisztázott felszámolások 750
ezeret mutatnak.

Mindenesetre oly létszámunk van, mely
maga is a magyarokkal vegyesen lakó romá-
nokkal egyensúlyban áll; ha pedig oda szá-
mitjuk azon erkölcsi tényezőket, melyek az
értelmiség s nagyobb birtok nyomatókosabb
befolyását örökre biztosítják, míg valamely
államban a Saint Simonisták, vagy Blane La-
jos tanai abszolút diadalt nem aratnak, addig
mindig csak azt mondhatjuk az „Unionistii”
írójának: Keveset reméljen azon elő-

nyoktól, a miket képzelt nagyobb
létszámuk után elérni remélnek, s
ne aldozza fel ezért az elöhaladás
és kifejlődés azon bizonyos eszkö-
zeit, melyeket szabadelvű nemzet,
szabadelvű törvényhozása már tett-
leg biztosított, s melynek szétrombalását
végre is nem mi magyarok, kik a polgári
élet minden tényezőivel bővségesen bírnak,
hanem sokkal inkább fogják megbánni a ro-
mánok, kiknek legfőbb erejük a népelem-
ben van.

A kolozsvári jótékony nő-egylet közgyűlése.

A kolozsvári jótékony nő-egylet alapító
tagjainak f. hó 13-án özv. gr. Teleki Jánosné
elnöklété alatt tartott ülésében:

Először. A mult ülésről szerkesztett
jegyzőkönyv felolvasatván, helyben hagyott.
Másodszor. Bejelentett, hogy kedvelt
költhőnk Izidora, kiadandó költeményei egy
füzetért Stein János kiadóval megállított 125
o. é. ft tiszteletdíjt az egylet pénztára gyar-
apítására felajánlotta. A gyűlés a buzgó asz-
szonyosság szíves ajándékát köszönettel fogadja.

Harmadszor. Kitézetvén a jelen gyűlés
tárgya, a választmány megválasztása, a gyű-
lés gr. Teleki Jánosné elnöklété alatt egy tíz
tagból álló bizottmányt nevezett ki, mely a
szavazóktól a választó levélkeket beszedje.
Ez a bizottmány felhatalmaztatott arra is, hogy
a szavazatokat számbavegye, s a választás
eredményét a lapokban közölje. A bizottmány
elnökét pedig megbizza és felkéri a gyűlés,
hogy a több szavazatot nyert tagokat megvá-
lasztásukról írásban külön is értesítse és a
választmányt egy általa meghatározandó napra
hívja is össze, hogy az akkor rendezze magát.
A szavazati levélkeket beszedetvén a gyűlés
elzsolott.

Jelentés a szavazatok számbavételére ki-
nevezett bizottmány eljárásáról.

A bizottmány kiküldetéséhez képest f. hó
13. 14 és 15-én számbavette a szavazati le-
vélkeket. Volt összesen 112 szavazó; két hiá-
nyos levélke megsemmisített. A választmány
tagjaivá választottak az alpitók közül:

B. Bánffy Albertné 88 szavazattal, B. Bánffy
Dánielné 75, gr. Bánffy Béláné 55, gr. Beth-
len Miklósné 66, gr. Bethlen Ferencné 60,
b. Bornemisza Ignácné 55, Dietrich Sámuel-
né 76, gr. Eszterházi Jánosné 59, Fejér Már-
tonné 81, Groisz Gusztávné 62, Hincz György-
né 56, Hirschfeld Eliza 58, Kóvári Lászlóné
54, gr. Lázár Miklósné 64, Poch Józsefné
54, Sikó Miklósné 65, id. gr. Teleki Domo-
kosné 63, Úrmösi Samuné 51, Zsigmond
Elekne 54, b. Józsi Lajosné 72.

A részvényes tagok közül:

Bartha Gyuláné 56 szavazattal, Benel Já-
nosné 64, Berde Áronné 58, Csulak Dániel-
né 42, Deáki Jánosné 45, Dózsa Dánielné
62, Farkas Gergelyné 45, Forrai Ferencné
61, Gyöngyösi Jánosné 67, Kriza Jánosné
96, Laffer Ignácné 62, Macskási Samuné
41, Moga Demeterné 44, Nagy Elekne 88,
Pataki Istvánné 82, Sámí Lászlóné 85, Tauf-
fer Károlyné 73, Ugron Julia 63, Vikol Ger-
gelyné 71, Vinkler Ferencné 55.

Elnök gr. Teleki Jánosné a megválasztott
t. ez. tagokat meghívja a f. hó 20-án a vá-
rosi tanácsateremben tartandó választmányi első
ülésre.

Gazdászati elmékedések.

Ha az utas a szászföld felől jöve, kitér
a n. Küküllő mellől balra a Firtos, Réz, vagy
Hargita hegylánczatok közé, minden szűk
 völgyben, s itt-ott a hegyoldalakon is kisebb
s nagyobb csoport székely faluk tűnnek elébe;
kisebb s nagyobb területű erdőségek, a
legmagasb bérzetökre és onlások árkok me-
lyékre szorítva, minden talpalatnyi föld he-
gyen, völgyön, melyhez ekével juthatni, fel-
szántva, keskeny szalagként hirdeti: hogy e
föld szabadság földje; melyen a nép apró
családjai korlátlanul osztoznak. S mit láthatni
e keskeny földeken? Egy-egy darabka zöld-
vetés itt-ott hegytetőn és oldalon oázsként pom-
pázik, jelétül annak, hogy e föld javítva van;
hirdetve a gondviselés bölcsességét, melysze-
rint az emberi szorgalommal párosult okszerű

javítás a kopár kősziklakermő erejét megle-
veníteni képes; s gunyolva a többi földeket,
mikre annyi munka és szorgalom lőn veszte-
getve, de trágyajavítást nem kapván, oly ko-
pár terméketlen szint mutatnak!

Igen, munka és szorgalom nem hiányzik
e népből! hanem az okszerű gazdálkodásban,
hazánk más vidékeit sem véve ki, nagyon
hátraállunk! pedig sehol e hazában egetőbb
szükség nincs rá, hogy az okszerű gazdaszat
elvéit követnők! Lám nincs egy talpalatnyi
földünk, mely trágyajavítás nélkül szorgal-
munkat jutalmazná. És mi mégis őseink mo-
dorát tartjuk a gazdálkodásban; két vagy há-
rom nyomásu ugar rendszerünket híven követ-
jük. Tartsd meg atyámfia őseid erejét, de
őket ne kövesd a gazdaszatban; az idő és
tudomány kifejté, miben áll az okszerű gaz-
daszat! hajolj ezután; hadd el ezt a régi!
Neked mondom ezt szeretett barátom, ki tu-
dományoddal mások felett tündökölsz, kit a
sors bölcsen, és tán akaratod ellen arra szo-
rita, hogy őseid földét, melyet ők számodra
megtartának, izzádással munkáld, s ekként
szersed hazádat; s a ki községd lakói előtt
példányképül állasz! hozzád szölok jayasla-
tommal!

Panaszkodol, hogy rossz a földed, és hiá-
ba szántod, mert nem terem; panaszkodol,
hogy szénád se terem, s marháid is rozsak!
hogy pénzed sines! hogy földed jövedelméből
nem tudsz élni! hogy még adódát sem vagy
képes fizetni! Lám, nem csak te vagy így
szeretett barátom! szomszédod, sőt községd,
hol lakásod van, szintén ily bajban szenved;
ezért éteik le füvedet, gabonádat; ezért lop-
ják el termésedet, törökbuzádat, pityókádat,
gyümölcsödet; mert a nép, mely csupán a
földmívelésre támaszkodva él, e mostani gaz-
daszati rendszernek, melyben számítás nélkül
mindenki szánt vet, de arat keveset, tulá-
ságon szaporodva van. Így aztán nem csoda,
ha kedved elmúlik, elbagyod magadat; s sült-
galambként várod a tagosítás eldorádóját, a
mi pedig vajni messze van!

Segíts magadon s az Isten is úgy segít
meg! régi példabeszéd. Hogyan? Egy kis
lőhermaggal, melyet borjuvirág név alatt még
a gyermekvilág is jól ismer; mert ezen áldott
kis növénynek maga a bölcs természet lapályt
és oldalt, fővényt és agyagtalajt egyformán
lakásul rendelt, csak hogy a kővértve legyen.
Im! ha sovány kaszálódat bármí gízgaz poly-
vával beterítettet, észreveheted: hogy ezen
kis növény milliói csinos gomboeskaikkal pi-
ros bársonyként ékeskednek.

Kétséget nem szenved: a mult őszön 4
vagy 8 véka buzát trágyás földbe elvetél!
mily viruló zöldvetés az most, szintegy gyö-
nyörködöl benne; hirted be e zöldvetés közét
lőhermaggal, vévén a magkereskedésből min-
den vékára három font magot, boronáld meg
gyengén fa-boronával; meglátod ez ékes kis
növény, mely a tömött gabnaszálak hús ár-
nyékában meggyökerezett, a mint az aratás-
sal szabaddá tetted számára a földet, azonnal
zöld palástot ilt; s szorgalmadat haszonnal
jutalmazza. Pedig ugy-e e másod haszonért
mitsem fáradsz, szántván csak buzának? Ha-
nem szeretett barátom, hogy e másodhasznot
elvehesd, kérd meg községd lakóit, hogy
lőherföldre marha ne menjen; s így aztán
csak imádkozz, hogy egységben érhesd meg
a jövedőt, meg az 1865-öt is, midőn két
év folytán 6—8 kaszálást bizvást megtehessz.
Ha két év alatt aztán kigyértil herésd, 66-
ban szántsd fel azt tavasznyóvnynek, meglásd,
dusab lesz törökbuzatermesed; mert kővér
parlag föld kapás növénynek leginkább ked-
vez, mit mondani sem kell; végre 1867-ben,
4 év alatt három szántás után kilencz haszon-
nál nem kevesebbet add földed ugarrá válík,
s ekkor megtrágyázod, megugarolod s bevet-
heted búkkönyvel, mely forgatás-szántásig
julius végéig kasza alá jön; feltakarított búk-
köny-szénádat, megforgatod földedet; őszszel
buzát vagy rozsozt vetssz belé, és tavasszal a
zöldvetés közt meglát lőhermagot... s ezzel
újra kezdődött a váltó vetésforgás. Hanem
1867 meg messze van; azért trágyás ugar-
földdel még most a tavaszon teheted a pró-
bát, s vetheted a búkkönyt.

Na már szeretett barátom tegyünk számi-
tást az eredményről: öt év alatt trágyázatl
egyszer, szántottál háromszor; kétszer buza
alá t. i. az ugarlást és forgatást, harmadszor
kapás-növénynek; s ha a búkkönyt sem ha-

gyád ki a vetésforgásból, legalább tíz hasznót nyertél: egy buza, egy kövér gyeplő, tőrökbuza és nyélfeszor takarmányhasznót; holott a mostani három forduló rendszer szerint öt év alatt trágyázni kéne (ha volna trágya) egyszer, szántanod ötször, hasznót vész háromat: kétszer búzát, egyszer tavaszgabonát; vagy ha határod éppen két forduló, 4 év alatt négy szántásra két buza hasznót vehetsz csak. Itél meg magad, melyik jobb rendszer? nemde földed négy- vagy ötszöri szántás után nem inkább soványodik-e, mintha csak háromszor szántanál? mert abban kétség nem lehet, hogy a föld gyakori szántással veszti termő erejét.

Sok takarmány, sok trágya: ez a gazda szat alapja, s ha már mustafölded takarmány természet feléteted, s a belőle gyűlt trágyát gondosan külön rakod, meglásd, öt év múlva midőn a vetésforgás lejárt, azzal újra megjavíthatod ugyanazon földedet. Oly szántani gazdász az, mit megvárni nem lehet; és ha sikerült e gazdasági rendszert feleideknek lelkükbe ütni, meglásd, a nép átéri törekvésedet, s követni fog tégedet. S ekkor szeretett barátom a népboldogítás érdekében több lendületet adtál, mintha évekig politizál; mert a nép anyagi állása nyomasztó; gazdasági rendszere a két vagy három forduló vetésforgással silány terméseket ad, földjének termő ereje évről évre csökken; a felszántott földnek alig egy harmadrészt képes trágyázni; nyáron sovány ugarföldön tengeti marháját; télen sovány kóssal, többnyire szármával gédelgeti; tavasszal korán ágra vagy párjára kénytelen hajtani. Innen van, hogy a vásárokon oly ritkán láthatni kövér és szép marhát; innen ered azoknak rossz árkelete is. A trágya nélküli sok szántás okozza, hogy a hegyvidékeken gyéren gyűl kalangya s oly silány tőrökbuza és más termés. De nem csak humuszegény hegyvidékeken lenne ezélszerű takarmány- és trágyaalapra fektetett váltógazdaság, hanem hazánk dús termő részein is szükség volna az! Láttam Háromszék széles sík lapályait, hol a legszebb buzafó aranykék piroslak; láttam a Küküllő, Nyárad és Maros tereit, hol a kukoricaszál embernél magasabban nő; láttam nagyszerű asztagokat halomra gyűjtve, hosszú kas tőrökbuzákat, s ennyi meg ennyi vagyonnal dicsekvő gazdákat; de láttam az aranykalászok mellett elterült ugarföldöket, meg az óriás kocsan között sovány eléhezett marhasordát, gebe lovakat, kőcosz gyapju juhnyáját, darázsderék, sarlóhátú disznósert... s honnan e fonák állatkinzás? Az ok, nem ezen átkozott két vagy három forduló ugarrendszerben rejlik-e, melyből kibontakozni nem tudunk? Vagy a minden évben csupán tőrökbuzákat használni szokott földművelésben, melylyel földünk termő ereje kizsárolatik???

Tisztelet néhány főbb urainknak, kik terjedelmes birtokaikat váltógazdaság elvei szerint rendezték! Tisztelet kisebb birtok

honfitársainknak, kik tagosított birtokaikon e rendszert megkezdték. Áldás és siker koronázza m. birtokos B... S... barátom igyekezetét, ki a népek példányképp a fenebb kifejtett elv szerint rendezte gazdaságát, melyet ő újtalálmanu remek váltókéjével oly sikerdúsan szánt és mívelget. (Vége köv.).

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Három-Északhely, apr. 16.

A legnagyobb magyar gyászmenet a plébániai egyházban f. hó 8-án egy csöndes misével megtartott, a melyen a nagy férfiú számos tisztelői megjelentek, és még jóval többen jelennek vala meg, ha a hűvös nyelzad alatt gyászmisé tarthatásáról bizonyosak lennének. Keblünkben és műveiben él emléke, bárha a kegyelet adóját külsőleg nem mindig róhatjuk is le.

Az itten alakulóban levő nemzeti színi-egyletet illetően az állandó színház építése ügyében f. hó 13-dikán id. gróf Teleki Domokos főhívasából újabb értekezlet tartott, a melyen főúrnok tudor Knöpfler Vilmos termetben számos hazafias érzelmi ügybarátok megjelentek, báró Henter József korendőse mellett a tervezett alapszabályok megvitatott és megállítottak, fölvil tüzétven ki a hazafias és nemzetiesség kívánta áldozatkészség, távol minden nyereszkedési vágytól, mely egy ily tündös hatású és szép jövőjű ügyet csak zsihasztani, de nemzeti művelődésünknek kellő lendületet adni képes nem lesz vala. A megállított alapszabályok egy a gróf elnöklése alatti bizottmány által összeállított, a városi hatóság útján annak a szükséges helyiség átengedése iránti ajánlatával együtt fognak mielőbb legfelsőbb helybenhagyás és megerősítés alá fölterjesztetni. Reméljük, hogy a városi képviselőség ezen igazán köztgyevezet hazafias szellemben pártolandja, és a kedvező alkalmat felhasználandja arra, hogy a kívánt helyiségek díjtalan átengedése által ezen intézet örök időkre megalakulhasson. Ugy légyen!

Ez alkalommal a gróf lelkes indítványára egy takarékpénztárnak az itteni szükséghez és viszonyokhoz képest sürgető felállítását elvileg elismertetvén, a tervjavaslat és alapszabályok kidolgozására, ugyancsak a gróf elnöklése mellett, egy bizottmány nevezetett ki, mely munkálatait mielőbb beadván, akkor egy újabb értekezletet megvitatni és megállítani fognak, hogy aztán legfelsőbb helyen az alapszabályok megerősítése után ezen igazán rég érzett szükségén segítve lehessen.

Ha még ott tudva nem lenne, biztos értesítés után tudatom, hogy a főtörvényszéki alakban újra szervezendő erdélyi királyi tábla főbb személyzete következőleg nevezetett ki:

Elnök: Bárány Apor Károly; tanácsosok: gr. Teleki Miklós, Kovács István; főállam-

ügyészek: Szentgyörgyi Imre, Sebestyén Gergely, Orbonás Mihály (román), Kabos László, Sztojka Antal (román), Romanu György (román), Tribus Pál (román), Moga Demeter (román), Mezei János (román), Gridiannu Papp Máté (román), Gaetanu Miklós (román); még két hely üres, és az alsóbb személyzet kinevezése a napokban várandó.

Egy székely.

Bécs, apr. 15.

A román congressus meghívott és választott tagjainak névsora megyénkhez vonatkozólag is közölve lön a lapokban, de e közlemény csak a görög nemegyesített hitűekre nézve valósult meg, kiket plüspökök hívtak meg, ezek névsorát: Philipecku es. k. adóhivatali ellenőr, és Bodea János esperest. A görög-egyesített hitűek, kik nálunk a bizottmányok román tagjai, Dobokában a községek által választottak meg magukat, szépen itthon maradtak, mivel arról értesültek, hogy az oláh congressusban csak a meghívottaknak van helyük; meghívást pedig még egyik se kapott, és szerint a görög-egyesített hitűek csak Mán Gábor főbíró képviseli eddigé, a ki hogy nyert-e meghívást nem tudom, de hogy még vasárnap elindult, bizonyos. Mi okozhatta a zavart és meghasonlást nem tudom; de mint hallom, ezen kérdés a congressuson napirendre kerül, és élénk felszólalásokra nyújtand alkalmat.

Tegnap éjszaka borzasztó gyilkosság követteztél el a szomszéd Néma helységében. Boreán Petre reá ment neje házára, mivel csak három hónapig élt s két év óta külön vannak s kegyetlenül megfojtotta egy ruhaterítő spárda darabjával és Kádár Zsiga nevű ezinkostársával, oly nagy küzdelmek között, hogy a szobában minden butor és kemence összezuhatott, s midőn a hullát éjnek idején eltakarítás végett az erdőbe akarták huzolni, letartóztatták s a székvárosba hozatván a törvényszéknek átadtattak; ennél nagyobb büntény eset nem fordult elő közlebbi években.

Közelebből több intézetek tervezete merült fel közéletünk terén, melynek a kiséítő pénztár, leányiskola stb. tervezete, de úgy látszik mindenik hajótörést szenvedett már az aláírások stadiumánál, pedig oly szépen ki volt dolgozva — papíron — de oly kevés az eredmény a valóságban, minek oka a nyomasztó anyagi viszonyokban felfalható, de igen a buzgóság hiányában is, mi nem nagy csoda jelen pénztelen viszonyaink közt, midőn egy véka malénkat 50 kron kéri, a tisztábuza pedig 3 rit, a marhát sem veszik, ámbár olos s a széna se kél, mert a marhák már kijárnak.

A marhalegelsről jut eszembe, hogy nálunk megint elkezdődtek a szokott határ villongások, az az a határ miként használati feletti egyenetlenkedések. 1857-ben a határ

legjelentékenyebb részét túl a vízi fordulón a jég elverte, akkor azon határozat hozott, hogy e némi kárpótlásul ezután kivételni fog, s nem hagyatik nyomának, mely határozat teljesedésbe vételét elősegítette azon körülmény, hogy egy felsőbb rendelt adatott ki, melyszerint földjét mindenki szabad tetszése szerint használhatja; természetesen, hogy ez által a legelő megapadt, most hát azok, kiknek a nevezett helyen nincs földjük, szeretnék azt ismét nyomásul használni, mivel sok a marha; a birtokosok nagyobb része a 6 éves status quo-hoz, a kisebbség az az előtthez kíván ragaszkodni, a többség utal azon rendeletre, mely a földnek szabad tetszés szerinti használatát megengedi; az ügy jó részt a kormányzók elíbe vitetik; pedig csak a marhatartást kellene szabályozni s elég lenne a legelő; most az a baj, hogy kiknek legkevesebb a birtoka, többnyire legtöbb marhát tartanak.

A nemzetiesség kérdésében e lapok szerkesztője által irt IV. rendbeli vezércikk sorozata annyira megnyerte a megyebeli legteljesabban román nacionalisták tetszését is, hogy azt külön kiadásban minden nyelvre lefordítva bírn szeretnek, mivel azt feltétlen saját nézeteik visszaadásának tartják s feltétlen aláírják, mihielyt arra törvényes alkalom nyúlnék. Azt mondják, hogy sem több, sem kevesebb mi abba van foglalva, mint a mi az erdélyi román nemzet kívánsága a nyelv kérdésében! ezen elveket formulázva szeretnek a közlebbi országgyűlésen indítványok előadni.

A helybeli törvényes ügyeket a város kezeli, s mivel a városi törvényeszek csak hiányosan van szervezve, az ellen sok a panasz, s már is egy memorandumról beszélnek, mely a helybeli kereskedőség kíván ez ügyben, mint a pesti kereskedők, felsőbb helyre juttatni, miután nagy kárunk van a hitelviszonyok lazulóságában; csak hogy itt egészen máshol keresendő a baj oka, mint Magyarhonban.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rauchleitner Antal zongoraművész vasárnap apr. 19-én adja a redoutban bucsuhangversenyt Dálnoki és Paulay urak közreműködésével. A hangverseny délután 5 órakor veszi kezdetét. A program választékos, s kellemes estélyt ígér.

Nemzetünknek két jeles fia tűnt el megint az élet láthatáráról, mindkettő a legszebb férfi korban. Az egyik Terényi Lajos volt országgyűlési követ, ki az 1849-50-dik évben Erdélybe menekülve a székelyföld kitünőbb köreiben ismeretes volt; a másik Kövér Lajos a „Jövő” című lap szerkesztője, s több köztetszéssel fogadott színmű írója. Béke poraikra.

Az erdélyi gyűlésről a „N. Nachrichten” azt írja, hogy arra törekszenek Bécsben,

a kis leányka valamely kedves tárgy után kezdve anyjához esedezni, mit ő „végkines”-nek nevezett.

Hagyd el most kedves Ilonkám, majd máskor...

Mert nem hagyom el most mama! Add ide végkinesemet, e kis bábu kért, hogy nyakára kösse — szolt a gyermek.

Ő még annak becsét s jelentését sem ismeri, ajkáról tanulta el e szót — szolt a nő s asztala fiókjából egy brilliáns gyűrűt vevén elő, megcsókola azt s leánykájának nyújtá át.

Ez az ő végkinese? — szolt meglepetve Gábor.

Ez uram! A gyermek mosolyogva, s az anya fája tekintte reá.

E gyűrű a kegyed anyjád lehetett — szolt Gábor nagy érdeklődéssel szűkűn fel tülésből.

Igen uram! Bámolni látszik ön azon, hogy ez értékes gyűrűt látja e nagy szegénységben? Anyám kapta volt egy barátjától azon meghagyással, hogy unokáira is áthagyja. Három bű barátom nyert hasonló gyűrűket ugyan akkor hasonló kikötés mellett, ugyanazon férfitól búcsuemlékül.

Ózdy Ödöntől — szolt Gábor.

Igen uram, de honnan tudja ön?

Ah e gyermek arca és ön arczvona-sai? E gyűrű? melyetanyám is visel? kegyed Brenner Agnes?

Megfoghatlan! — szolt elbámolv a nő.

Bámol ön és nem emlékszik gyermek-játszó társára, kivel annyiszor földőzte a pil-léket a Küküllő virágos partjain? s ki any-nyszor monda meséket a komor bérezormo- kon székelt szarkak királyáról.

Hatalmas Isten! Ön Zováthy Gábor??

Igen édes Agnes — engedje így ne-veznem. En vagyok önnek egykor boldog ját- szó társa.

Folytatjuk.

TÁRCZA.

AZ

ÉSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

Ha kellemetlen lét volna a kis fekete zsi-dó előtt, elvesztési szemei elől martalékul szánt utasunkat, bizonyonnyal éppen nem gondolt arra, hogy ez Gábor előtt még kellemetlenebb leend vala. Alig várta, hogy Bécsbe megérkezhes-sék, mintán kétségtelennek tetszett előtte, hogy az ellene tervelt celszövény a birodalmi fő-városban akarja csejűt elérni. Forrón várt te-hát a szempillantásra, midőn a mindkét rész-ről nagy előrelátással intézett csatavertélet-revalóság az összeütközés percében el fog dőlni. Saját kelepezejében fogni meg a bün-cinkosokat, mily elégtétel ez az emberi igaz-ság és becsület érdekében!

Minthogy regényünk végjeleneit megol-dani sietünk, nem bocsátkozunk azon érzel-mek lefűstésébe, melyeket Gábor érzett, mi-dőn nemzetének virágzásba indult fővárosát láthatta. Maga a vendég, melybe szállott, kedvesen tűnt föl előtte nagy és világos üveg-éttermével, mely az első emeleten az udvar közepé tájást húzódott keresztül. Nem sokáig pihent azonban itt s kíváncsiságának élénk mohóságával sietett megtekinteni a nagyrész-ben fölépült lánchidat, a nagy Széchenyi ez egy-késvé eszméjét; el volt bájolva a Duna-soron fekvő pompás épületek által, melyek e városnak oly lakályos kinézetet kölcsönöznek. Viassziasított onnan megtekinteni a kalmárok fényes és fantastikus kirakatait, élvezni az ut-cázakon hullámozó csinos népség látását; be-rándult Valero selyemgyárába, mely a Jó-zseftéren feküdt s első volt hazánk ilyenmí vállalatai közül, melyben a honi kelmék nagy választékosággal állítottak elő. Egyszóval igyekezett megtekinteni mindent, a mi a ven-

dégli közelében esett, más napra halasztván a távolibb nevezetességek megtekintését, mi-dőn a város fekvésére nézve némileg tájékoz-hatja magát, hol az épületek tömkelegében, mint a nagy városokhoz szokatlan, most igen könnyen eltévedhetne.

De ha jó Gvadányink, midőn „peleskei notarius”-ában Szathmármegye egyik alispán-ját kiparodiázva, a Pestre utazónak legforróbb vágyál állítá föl Mátyás király palotájának láthatását, ő bizonyonnyal a magyar szív büszke-ségének és fájdalomának természetét jól is-merte.

Régi dicőségünk s nagyságunk e szent emlékt hagyományának megpillantása után, melyk magyar szíve nem dobogna.

Gáborunknak is, a mint az ebéden átesett, első dolga volt átrándulni Budára, megtekin-teni a várat és a királyok ős palotáját.

A lánchidon még akkor nem levén meg-nyitva a közlekedés, egy lélekvesztőn foglala helyet fiatalunk, mely sebesen kezdé áthatá-si-gatni a Duna sík hullámaif. De csakhamar észrevehette Gábor, hogy a révsz mélyében nézett az üveg fenekére, hogysam a naszádot teljes bizottsággal vezethesse. Ki akará venni az evezőt kezéből, de a révsz nagy méltat-lankodással utasítá vissza, habár perczekint a mór jelei mind nagyobb mérvben mutat-koztak rajta s részeg szédelgésével mind egyre innen vagy túl billenté a csónakot, míg végre, midőn már csaknem a tulpartra érték volna, a csónak fölfordult és elmerült.

Szerencsésen menekültek ugyan, de tel-jesleg átázva, s minthogy a tavaszi lég nem igen enyhe vala, fiatalunk elfeledé ős Buda-rát királyi palotájával együtt, s a legelső egyszerű házba rohant be, melynek kényenét füstölő látva, remélheté, hogy ott egy kissé ruháit kiszáríthatja.

Egy kisszerű zsindeles lakba nyitott be, melynek belsője egyszerű, de tiszta volt. Öreg nő ült egy fekete bőr karszéken csipkekötés-sel foglalkozva s a gyöngén egy tűz előt tag-jait melengette, míg egy hasonló bőr pamla-

gon fiatal nő fehér ruhanemű varrásával fog-lalkozott, s lábainál törpe széken kis leány ült bábujaival játszadozva.

Zováthy belépetre a fiatal nő felszókott pamlagáról, s a jövőnyire függeszté szelid kérdő tekintetét.

Bocsánatot kérek — szolt Gábor — egy ittas révsz fölmeríté csónakunkat, s átátan menekülést kerestem a csipős mártusi szél elől. De látom nők vannak itt, bizonyára al-kalmatlan lennék.

Maradjon ön uram! — szolt a fiatal nő — betegeskedő anyám miatt a szoba jól ki van melegítve, a tűz jól ég s ruháit néhány percz alatt kiszáríthatja.

Igy szolva a nő, széket tett a tűz közle-bé s vendégét megkínálá.

Alkalmatlanságot szerzek — szolt Gá-bor — hanem kegyed asszonyom oly szívélyes Köszönetem érette.

Valaki jött? kérdé az öreg nő, ki a mint látszék vak vala, ah talán ő jött meg valahára?

Nem anyám! más. Egy utas — szolt a fiatal hölgy nagy hangon.

Mit fiam? Nem Samiel? — szolt me-gint az agg nő, füleit hallgatásra tartva s el-árulva, hogy nagyot hall.

Nem ő! Egy vendég! — kiáltá fülébe a fiatal nő.

Vendég? Oh fogadd jól gyermekem. Három év óta nem volt vendég szegény há-zunknál. Ah de fiam... hiában várom őt.

Légy nyugton anyám, eljövend egy-kor ő.

Távol levő fiát várja haza? — szolt Gábor.

Három év óta mindig — szolt a nő.

És kegyed talán testvérét várja benne?

Férjem volt ő, e szegény gyermek atyja — szolt a nő, megcsókola kis leányát s alig palástolhatva el egy pár legördülő kö-nyűjét.

Mily ismereteselek előttem e gyermek vonásai? — szolt elmerengve Gábor, mialatt

hogy egy a körülményeknek és kormány törekvéseinek megfelelő választási rendszabályt hozzanak. Gr. Crenneville kormányzó 8 máj. apr. 14-én megérkezett oda, a zárttanácskozásban részt venni. Ugy látszik, hogy a választási rendszabály már a miniszterium elé van terjesztve, hanem bírszerint még az államtanács is hozzá szól. Roppant fontosságra vergődött ezen kérdés ügye. Döntő körök leginkább azon kérdéssel foglalkoznak, hogyan fog Erdély nyilatkozni a Reichsrathba küldés iránt? Általában nagy súlyt fektetnek báró Schaguna közreműködésére. Bécsbe Erdélyből érkezett tudósítások szerint a románok mindenképp Erdély önálló országos képviselője mellett buznognak a nélkül, hogy nyilatkoznának, hogy Bécsbe vagy Pestre hajlandók követeket küldeni. Remélik azonban, hogy az oláhok magatartása határozott lesz a közös politikai kérdésben is, mihielyt az erdélyi országgyűlésen megjelennek. Azt hiszik, a kormány sietni fog ez ügyvel, hogy a közelebbi Reichsrath ülésében résztvehessenek az erdélyi illetők. Az „O. D. Post.“ pedig azt hiszi, hogy csak e hónap vége felé fogják kihirdetni ezt az országgyűlést. És hogy Kolozsvárt vagy Szegeden lesz, még nincs elhatározva, s sok függ gr. Crenneville véleményétől.

— Pustowojtow Henriette k. a., Langiewicz nőhadsegéde jelenleg Prágában van. F. hó 4-én érkezett oda, egy öreg szolgáló kíséretében egészen váratlanul. Ha a vasútvonalok nem árulják el, a melyen lefolyt, hogy ez a jelenleg oly sokat emlegetett Pustowojtow. Az indóházban a k. a. addig várt, míg a közönség eloszlott, és ezután bérkosin kíséreléssel a szász vendéglőbe ment, hol szállva van. A mint itt töltöztetett kissé rendbe hozta, ismét tova köcsizött néhány látogatásra. Először is egyik honfitársnőjét kereste fel Arca sztrín van lefolyt, de kik látogatásuknál látják, azt mondják, hogy igen szép, de leolvasható róla a sok kiállott fáradalom. A lengyel nyelven kívül a franciáit jól beszéli; s egy keveset németül is.

— Gyász! Csak a napokban jelentettük örömmel, hogy Benkő Károly Marosszéknak az akadémia által is méltányolt leírását közreadhatja, csak most volt közöttünk a szerény, egyszerű és szorgalmas napzám-mosa hazánk történelmének, s im eltávozta után alig pár héttel vesszük ezen szomorú gyászjelentést: Medgyes Szuszánna gyászoló szívvel hozza köz tudomásra maga és gyermekei: Benkő Lilla (Máté Károlyné), Farkas és Amalia nevében elfelejtetlen férjének s a szerető családjának kis-baconi Benkő Károlynak folyó hó 11-én este 11 óra tájban életének 57-dik évében történt halálát. Minden ember előtt, ki a középiskolákban csak egy újjal is feltűnkedett, lebeg egy eszme, mely felé lelke vonzódik, melynek érdekében, előmozdításában fáradozni gyönyör. Ily eszme lebegett a dícsült előtt is ez nem volt más, mint nemzetének különösen a széle népek multja. Ide vándorolt ő magános óráiban, nem azért, hogy hín ábrándozóként bámulja az őskor nagyjait, de hogy munkás napzámoként adatokat gyűjtson annak történelméhez. A bányász nem örvendett egy a megtalált aranydarabnak, mint ő egy véletlenül megtalált történelmi adatnak. A kikutatott adatok szétszort köreiből a jeles férfi emléket épített magának, már korábban nyomtatásban megjelent Gyergyó multja és jelene statistikai leírása, nemkülönben saját alá rendezett Marosszéki és Maros Váshelyt tárgyzó hason szellemű műve által. A dícsült halott nemcsak szerettei, ismerői, barátai, de az egész nemzet emlékeztetése érdemes. Hült tetemei folyó hó 14-én reggeli 9 órakor fognak szentkirályi lakában tartandó halotti beszéd után M.-Kövesdre a családi sirbaltba el-kisérteni. Szentkirály, apr. 12-én 1863. Nyugodjanak porai békében!

— Jankowszka-Odrowaz Eleonora k. a. lengyel énekművésznő, a ki Pesten és hazánk több városaiban, a lapok igazolása szerint, fellépve nagy lelkesedést idézett elő, színházunk igazgatója Follinusz ur meghívása folytán a napokban körünkbe érkezett, s a jövő szardén fel fog lépni. A fiatal énekművésznő, a ki pályájának már kezdetén szép nevet vívott ki mindenütt, a hol fellépett, egyike a legszebb reményekre jogosító tehetségeknek, s azon műtélvezet, melyet a Királyhagón tül föllépve nyújtott, mindenütt azon rokonszenves méltánylással viszonzott, a melylyel közvéleményünk már magában nemzetisége iránt is viseltetik. Lehetetlen méltánylással nem emelni ki színházigazgatónk azon buzgalmat és figyelmét, melyszerint mindent elkövet, hogy színházi estéinket minél érdekesebbé tegye, s így a fenemlített lengyel énekművésznőt is néhány fellépésre megnyerni s műértő közönségünk részére még néhány élvezetes estét ekép is biztosítani sietett. Semmi kétségünk, hogy a kolozsvári közönség szép számmal fog megjelenni e kettős érdekű előadásokon. Első fellépése alkalmával énekelni

fog „nagy magándalt“ Ernani és Linda operából olaszul, „lengyel dal“-t lengyel nyelven s magyar dalokat Huber Károlytól.

— Feuille Octaveot akademia székhelye után, Vilet és Villemain, a bevett szokás szerint, különösen is bemutatják a császárnál. Ez alkalommal Napoleon így nyilatkozott: „Uraim, igyekezzem, hogy önközhöz méltóvá teghessem magamat.“ E szavakkal Julius Caesar életirata elvált, s még hosszasan beszélt készülő művéről és az ásatásokról, melyeket e végett a hajdani csatatereken tettetett. Villemain mosolyogva jegyezte meg: „Könnyebb nem oly szomorú, a régi csatateret felásatni, mint újakat alkotni.“ Valóban — viszonzá a császár — nincs a világon borzasztóbb, nincs remítőbb egy csataterénél.

— Bukarestben egy öreg szerzetes birtokában van egy régi kard, mely a kardvason látható felirat szerint Dávid király fiáé Absoloné volt valaha. A szerzetes e kardot még 1807-ben kapta egy jancsártól.

— „Az ember tragédiája“ Madách Imrétől már a külföld figyelmét is fűlébresztte. Legközelebb a berlini „Magazin für Literatur des Auslandes“ című itézi lap is ismertette.

— Bács helységeiből írják nekünk: A közelebbi husvét első napján, midőn a szent érez megkondult a keresztényeket az uri szent vacsorához egybehívandó, R—k es. k. pénztárnok egy csendő vezetés alatt hét katonát küldött adóexcutioha. Az irodalom utján dűczögünk, mint a fatalpu oláhfalvi szekerek; van hat lapunk a helységben, melyet olvasó el egyéniség, holott van 20 írástudó, de nem szeretik a betűt. Tavaly előtt 10 lap is járt helységünkbe, de a szűk pénztármis miatt többre nem terjeszkedhettünk. Iskolánk nincs, a magyar ember itt nálunk románul beszél, pedig szinte 60 háztáj magyar lakja Bács helységét, ezt a volt curator ur is látta és tapasztalta is, mert neki is élő szülői és testvérei románul beszélnek, pedig született magyarok, még sem igyekezett segíteni a dolgon; most új gondnokunk van, szóba van véve egy új templom felépítése, miben erélyesen kezdett felépni; de kérem az iskoláról is el nem feledkezni, hogy legalább annyira vihesse, hogy a magyar ember fia tanuljon magyarul is.

— Főlszólítás a vadászok és természetbarátok évkönyve című irodalmi vállalat munkatársaihoz. Azon t. cz. íróársaimat, kik szívesek voltak „Vadászok és természetbarátok évkönyve“ című vállalatomban közreműködésüket megígérni, de kéziratukat még eddig nem juttatták kezemhez, ezennel fölkerem, becses műveiket hozzáam, Benczeenczre (utolsó posta Szászváros) május 15-ig elküldeni. E kérésre azon körülmény kényszerít, hogy az évkönyvben megjelenő képek rajzait május végeig elküldjen minden azon külföldi műtélvezetke, hol azok metszteni fognak.

Együttal megragadom az alkalmat mindazon természet tudósaink és jeless vadászaink, kikhez magánlevelet nem intéztem, fölkerem, szíveskedjenek évkönyvemet becses műveikkel érdekesíteni, szem előtt tartva, miképp vállalatom fő célja a természettudomány hazánkban népszerűsítésére közrehatni.

A mi a műnek díjazását illeti, fölkerem a t. cz. írókat, kéziratuk beküldésére velem tudatni a kívánt tiszteletdíj mennyiségét.

Gróf Lázár Kálmán.

— A kolozsvári szabadalmazott nyelvtan „erdélyi kereskedelmi tanintézet“ programja. Miután az erdélyi fls. k. főkörmányszék nekem, f. é. jan. 2-kán kelt magas határozatával, egy nyilvános kereskedelmi tanintézet megnyitására engedélyt adott, ezennel van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy annak megnyitását föltétve, hogy a részvét ezt megengedjék f. é. május hó 1-5 napjára tűztem ki, a mely napon az intézet működését a következő tanterv alapján kezdi meg:

A.) A kereskedelmi tanintézet célja és szervezete:

I. Tagadhatatlan és gyakran bebizonyult tény, hogy a kereskedés arra van hivatva, miképp hazánk anyagi felvirágzására és fejlődésére különös befolyást gyakoroljon. Gyakran tapasztalhatjuk, hogy a termelés hazánkban magasabbra emelkedett, mint a mennyit saját szükségére megkívánt s innen láthatuk, hogy természetes kinecsinkben holt tökélt birtunk, míg azt a kereskedés nem vonta tevékenysége körébe. Valamint egyes ember nem képes vagyonság nevelni, ha nagy birtokai természetmennyit értékesíteni nem tudja, úgy egy egész nemzet is, minden kinecsi dacára örökké hátrányban fog maradni, míg termékeit a nagy nemzetközi közlekedés útján értékesíteni képes leend. Ha tehát a nemzeti jólét támaszai közt tagadhatlanul a kereskedés képezi az alapszapot, akkor annak fejlesztésére kell legfőképp figyelmünket fordítani. Főlséges lenne azért bizonyítani, hogy a kereskedés emelkedése s ebből folyó virágzása, minden más befolyás mellett, legfőképp egy értelmes kereskedelmi osztály kiképzésétől van feltételezve. Mert míg a földművelés gyakran a saját föld

ismeretében megelégedést, a kereskedés arra van kényszerítve, hogy figyelmét idegen nemzetek viszonyaira fordítsa s azokat minden alkalommal számításba vegye. Ezen követelmények megszerzésére mindenképp előtti szükséges, hogy a kereskedés kezelői, a viszonyok által megkívánt értelmiséggel birjanak, s egy nemzetnek, a mely jólétének egyik életérét a kereskedelmi munkásságban lenni ismeri, nem szabad elmellőznie — a kereskedelmi osztály kiképzésére minden lehető megtenni. Ambár a kolozsvári piac növekvő jelentősége, üzletembereinek haladó képességet igényli; ambár tetemes számú fiatal erő itt kezd meg kereskedelmi pályáját, eddig még is hiányzik itt egy intézet, a melyben a kezdő kereskedői újonc ismereteit szilárdíthatja s a szakmájához szükséges további képzettséget magának megszerezhetné. Az elemi iskolák csak is a legelső elemi tudományokat, írást, olvasást számításba nyújthatják, a gymnasiumok más irányban forognak, mint a mely üzletember kiképzésére követendő volna. Ha a kezdő kereskedő nem akart megelégedni azon kevéssé, a mit gyakorlatilag, egyoldalulag, morzsáinkint, igen szegényesen tanult, kénytelen volt Pestre, Bécsbe, külföldre, valamely kereskedelmi tanintézet látogatására menni, a hova hosszú út, nagy költség vezet s a szerzett tanulmányait viszonyokra alkalmazása aránylag még is csekély volta.

A tervezett intézet életbeléptetése által e bajon örökre segítve lesz.

A ki magát ezentúl a kereskedési hivatásnak akarja szentelni, nem lesz többé távol külföldi intézetek látogatására kényszerítve, itthon saját hazájukban nyernék meg a szükséges kiképzést s a mellett a belviszonyokban elrendik azon ismeret, a mely csak is hön intézetekben szerzhető meg.

Egy második hátrány, a mely a külföldön képzett ifjakra nehezül, az anyanyelv végképpeni elhanyagolása. E hazai intézetben azonban a nemzeti nyelv is beható ápolást fog nyerni, s e mellett a többi világnyelvekre oly figyelem lesz fordítva, a minőt a jelenlegi megszokott kereskedelmi összeköttetések föltétlenül követelnek.

Tagadhatlan, hogy egy intézet, hogy a követelményeknek megfelelőhessen, nem csekély pénzáldozatokat igényel; hanem az itteni t. kereskedelmi társulat annyiszor bebizonyult hazafisága remélheti enged, hogy ily közszélu vállalatban a lehetőségig előfog segíteni.

Ha a vállalatot hazafisának, ha azon vállalat segélyezését hazafini tettek mondhatni, úgy a jelen vállalat segélyezése, célja ifjakat a kereskedelmi pályára korszerűtlen előképezni, hogy egykor nem csak saját tüzüket folytathassák haszonnal, hanem, hogy az iparra és kereskedelemre is ösztönözöl és előmozdítólag befolyassanak, e nevet méltán megérdemleni.

Ajánlom tehát intézetemet az itteni t. közönség pártfogásába. Öregbítse mindenki, a kiből tudomány utáni vágy honol, látogatása által e vállalatot, s részvéte által működje minden erejéből azon belől és kívül, az intézet fejlődésére és felvirágzására, hogy mindig szabadon és tekintéllyel mozoghasson s ezentúl csak e célzattal szemelöl:

„Alapos szakképzés, gyaládság és egyoldalúság nélkül, a fiatal kereskedővilág közös javára.“ (Folyt.)

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, april. 11. A „France“ alaplatannak mondja a hirt, mely szerint Budberg gr. Párisban Goresakoff hercegnék egy jegyzékét nyújtotta volna át, a mely minden beavatkozást a lengyel ügybe, mint Oroszország függetlensége és souverainitása ellen intézett támadást visszautasít. „Abban a helyzetben vagyunk, írja a „France“, hogy semmi ilyeszeri közlés a mi kormányunkhoz nem tettetett. Sőt még azt is mondhatjuk, hogy nem csak Párisba, hanem egyik európai hatalomhoz sem küldetett ilyes jegyzék.“

A törvényhozó test tegnapi ülésében kezdődött el a tanácskozás egy törvényjavaslat felett, a melyben a büntető törvénykönyv revíziója oly értelemben van célba véve, hogy a bűnök több osztálya, a melyek eddig törvényeszkélebe voltak utasítva, elvétekné onnan, s a rendőrséghez tétetnek át, mint kihágások, s a vonatkozó büntetések is szelidíttetnek.

A vitát Haller-Choparde kezdette meg, a ki a büntető törvényreform kérdését kapcsolatba hozta a börtön reformkérdésével, a mely többinak, a szónok nézete szerint, okvetlenül meg kellene előzni a törvényreformot. A börtönbüntetés, ugymond, Franciaországban általános, mondhatni nemzeti büntetés móddá vált; azért fel kell tennünk a kérdést: vajlon kielégítő és hatályos-e? A társaság fogság, szülő meggyőződése szerint, nem kielégítő; nem rettent vissza a bűntől és nem javít, a mint a következő számok tanúsítják: 1855-ben 34,000, 1861-ben pedig már 42,000 volt a visszaesések száma; e szerint a börtön-

felegyenczek két ötödésze visszaesik. S valóban méltán elborzadhat az ember, ha megdondja, hogy ez a 40—41,000 jómádar folytonos összeeskülvést képez a társadalom ellen s 75,000 csavargó és 1,600,000 szegény áll környezetükben, a kik vajmi sokszor hajlandók segédjéik és szövetségeseik lenni. A törvény tilalmazza 20-nál több egyén össze-gyűlését s az állam mégis halótermeket és műhelyeket állít, a hol minden pillanatban összeesküthetnek a társadalom ellen. A szónok a magánrendszer visszaállítását kívánja, a mely Persigny belligyminisiternek egyszeri körrendelete által szüntetett meg 1853-ban minden okadatolás nélkül. Végül kérdést intéz a kormányhoz: nem tartja-e észszerűnek, hogy a börtönreform kérdését a törvényreform előtt bocsátása tanácskozás alá adni? helyesli-e alak és tartalom tekintetében a Persigny köriratát? s nem véli-e jobbnak, a börtönöket az igazság-minisiter felügyelete alá adni? — A kormánybizos Parien ur e kérdésekre csak később adható feleletet ígért; a visszaesések nagy számát onnan magyarázza, hogy az újabb időben a felegyenczek multját nagyobb pontossággal nyomozzák ki.

Favre Gyula a törvényjavaslat ellen szólott. Tiltakozik az ellen, hogy a jelen törvényhozási szak utolsó perzei arra használtassanak, hogy nyakrafőre egy új átdolgozott kiadás készíttessék a büntető törvénykönyvnek, a melyben átmeneti szükségének kielégítése s némí közigazgatási kényelem végett. Roszálja, hogy a kormány nem vette igénybe a francia bírói kar véleményét. Ha csakugyan valami sürgetős változtatni való van, úgy ez a büntetővizsgálati eljárás általános, a mely anynyi zsarnoki visszaélést és szomorú tévedést von maga után. A kormány ne vegye hát a dolgot ily kisszerű oldalról, hanem a büntetővizsgálat általánosan a büntető törvénykönyv elméleteit vegye új vizsgálat alá.

Olaszország. Turin, apr. 11. A Mazzini és Garibaldi által kibocsátott felhívás a lengyelek számára való adakozásra, már igen szép összeget eredményezett s azt mondják, hogy a napokban már el is ment egy küldött, hogy a pénzt a lengyel felkelés vezetőinek kézbesítse.

Nizzából írják apr. 8-ról, hogy az ott tartozkodó lengyel aristocrazia, a melynek száma meglehetősen, a nemzeti „reggeli“ husvétban nagy ünnepélyvel ülte meg. Potocka grófnő termeiben gyűltek össze, a hol a gazdagon terített asztalon a szokás szerint vajból alakított husvéti bárány a lengyel lobogóval volt feldisztve. Ez alkalommal jelentékeny pénzüsszeg gyűlt a nemzeti felkelés gyámolítására; s a lelkesedés oly nagy volt, hogy egy fiatal lengyel delnő, gyémántokkal gazdagon meg-
rakott pompás óráját is oda adta.

Orosz és Lengyelország. Varsóból írják, hogy e város tökéletesen meg van nyerve a forradalomnak úgy, hogy rövid nap utcai harezra lehet számítani. Az orosz kormány nagy elővigyázatot fejt ki; naponként érkeznek új csapatok Varsóba, küldik az ujjában besorozott újonczokat Podolába és Volhyniába. A felkelés mindamellét erősen áll, s guerillacsatáiban többnyire övé a győzelem.

Aprilis 3-án Mingosz mellett Podlachiában esata volt, a melyben a lengyelek győztek. Padlewski apró csapatokra osztott emberei, a plocki kormányzóságban, szétverték néhány kozák ezírkáló csapatot. Masowiában, Gora Kalvaryiban egy más lengyel hadosztály elfoglalt egy orosz raktárt; a kalisi kormányzóságban Lodz mellett hadifoglyokat szabadított ki; a praszynsi kerületben is véres tüközet volt s az oroszok Bialaczewnól derakason megvertek.

A krakkói kerületen újabb időben ismét több apró csapat mutatkozik. Sandomirban közelebből egy erős jól fegyverzett lengyel csapat állott elé Lopaki vezénylete alatt s Palawice városát a Wisztula mellett elfoglalta. Czachowski a swienty Krzysz, wonchock és suchedniowi hegyek közt áll erős osztállyal, naponként diadalmason csatázva a minden oldalról ellene támadó oroszokkal. Turketti a radomi kormányzóság északi részében, Lelelvel és Praszynl a lublinban nyugtalanítják színtet nélkül az oroszokat. A kalisi kormányzóságban Mielenecki hadtestén kívül, a melyet a parancsnok megsebesítése következtében most egy más tiszt vezényel, ott van még Cieskowski, Oxinski s néhány más apróbb hadosztály. Az augusztoviban több kisebb nagyobb felkelő csapat összeköttetésben tartja magát a kownoi és samogitai felkelőkkel. Végre Masowiában Janowski és más vezérek alatt vannak felkelő csapatok, a melyek olykor egész Varsó falai alá száguldoznak ki.

A „Gaz. narod.“ írja, hogy a Wolga meléki és kazáni tatárok közt is kezdődik a forradalom. A druzok, cserkeszek és szapugok megtagadták az oroszok az engedelmességet s tavaszra háborura készülnek. A lengyel forradalmi bizottság mind ezeket a népfajokat fegyverre szólította.

Lembergől távirják e hó 14-ről, hogy a

kozakok újabb határsértést kíséreltek meg osztrák területre, de a huszárok visszaverték őket s több kozakot elfogtak.

Az apr. 13-i „Czas“ egy mellékletében szólva a közbozsánati nyilatkozványról, ezt mondja róla: Az amnestiára, beavatkozás miatti aggodalom szolgált indokul. Abban a nemzetnek csak oly állapotot ígérnek, a mely éppen előidézője volt a felkelésnek. A határidő kitűzése Oroszország gyengesége mellett tanuskodik s alkalmat ad a hatalmaknak, hogy fegyvernagyvást kívánjanak. A közvélemény határozottan visszautasítja az amnestiát. Ilyen ígéretnek senki sem adhat hitelt, még a külföld sem. Azt mondják, a kibocsátványt Wielopolski szerkesztette.

A varsói központi bizottság nagyon tevékeny. Martius 31-e óta már három rendelete jelent meg. Egyikben felszólítja valamennyi lengyel tartomány lakóit, hogy a nemzeti adót fizessék meg; s egyszersmind megerősíti a nemzeti bizottság régibb nyilatkozmányát, a melyben a parasztnak tulajdon földbirtok volt ígérve. A második kibocsátvány a pap-sághoz van intézve, hogy a köznevet verjék fel álomkórsgázból s bírák részvételre a felkelésben. A harmadik felhívás arra, hogy minden pénz, a mit a lengyel ügynek szentelnek, egyenesen a bizottsághoz szolgáltatandó be, és senki a felkelők sorába állani kívánó bármely egyéneknek semmi foglaltat nem adjon, miután a toborzással egyedül a központi bizottság foglalkozik. Rövid időn új tagok fognak a bizottságba választatni, a midőn különös tekintet leendő nemességre, a mely az utóbbi időben a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozik a nemzeti ügyhöz. Mindezek a parancsok a legnagyobb pontossággal teljesítettek, a mi tanúsítja, mekkora tekintélye van

a központi bizottságnak a nép minden rétegében.

Varsóból a napokban 500 lengyel foglyot indítottak el Oroszország belsejébe, a hol részint besorozzák őket katonának, részint bányamunkára és Szibériába viszik. Berg tábornok, a kinek fejére a nemzeti bizottság halálra való boszút esküdött, nem Varsót, hanem Vlnát választotta székhelyül. Annyi beteg és sebesült orosz katoná van már Varsóban, hogy nincs hová elhelyezni őket.

A központi bizottság elvetette a közbozsánati nyilatkozványt s egy újabb kiáltványban az izraelitákat is felhívja, hogy a nemzeti szabadság-harcban részt vegyenek.

Krakói hírek szerint porosz-lengyel földről 2000 jól fegyverkezett felkelő érkezett volna a lengyel királyságba; azonban sem az átmenés helye, sem a vezetők, sem az egyes csapatok nincsenek megnevezve.

Mieroslawski, a kinek a lengyel felkeléshez való állásáról utóbbi időben oly sokféle hír keringett, biztos tudósítás szerint Bottosányban (Moldova) tartozkodik francia utlevéllel ellátva; s onnan kiséri figyelemmel a lengyel események folyamát.

Varsóban beszélnek, hogy a nagyherceg közelebbi hírváta Muchanow ezredet (volt rendőr főnököt) s kérdezte tőle: „Kit fogtak el a legutóbbi történet gyilkosság következtében?“ — „Senkit es. fenség!“ — „S ön rendőrfőnöknek nevezi magát?“ — „Bocsásson meg fenséged, de én semmit sem tehetek, miután az meggyőződésem, hogy maga a rendőrség is a felkelőkhez tartozik.“ — „Ugy? Istennel!“

Amerika. Uj-York, apr. 2. Az egyesületi csapatok kiűrtették Pensacolat Floridában, hogy Banks-al egyesüljenek. A külön szö-

vetkezettek megtámadták Williamsburgot Virginia-ban, de visszaverték. Tennesseeben egész Murfreesborogni nyomultak elé. A Mississipp-i tájékról jövő tudósítások áltaiban nem igen kedvezők az egyesületekre nézve. Banks tábornok egy más hadmozdulatot tett Port-Hudson felé hogy Farragutot támogassa. Miután a külfönszövetkezettek az ostromárokat elzárták, a csapatok kényszerültek hajóra ülni. Gilmore tábornok Somersetnél Kentuckyban 2600 külfönszövetkezetre talált, megtámadta s elkergette őket. A déliek 500, az egyesületek 30 embert vesztek. Williamsburg előtt 20000 külfönszövetkezett van, a kik új támadásra készülnek.

Havannai tudósítások szerint a francziák mart. 19-ig semmi hadműveletet nem kezdték Puebla ellen; Bamons-t azonban elfoglalták.

Ujabbak. Krakó, apr. 15. A mai „Czas“ jelenti: A sandomiri kormányzóságban több új felkelő csapat mutatkozik. Suwalki-ról nem messze Olszanka mellett nagy ütközet volt, a melyben 3000 felkelő vett részt. Az oroszok 200 halottat és 7 ágyút vesztek.

Berlin, apr. 15. A lengyel határszélről jelentik apr. 14-ről: Az amnestiáról benyomást tett. A forradalmi kormány kihirdette, hogy a fegyvert nem teszi le, a míg a függetlenséget ki nem vívja. A lakosoknak megtiltja, hogy az orosz kormányhoz adót fizessenek s az orosz hadseregben szolgáló lengyeleknek pedig azt parancsolja, hogy álljanak át a felkelőkhez. A grodnoi kormányzó jelenti: 4000 paraszt azt a szándékát nyilvánította, hogy vissza akar térni az egyesült egyház kebelébe.

Trieszt, apr. 14. A követség, a mely Koppenhágába megy, hogy Keresztély Vilmos

hercegnek a görög koronát felajánlja, elindult Athenéből s 16-án ide érkezendő.

Milanó, apr. 14. A „Perseveranza“ írja: A magyar legiot Alessandriából Anconába szállították át, hogy egy történhető Mazzini-féle kísérletben részt ne vehessen.

Turin, apr. 14. A mai „Opinione“ meghazudtolja a hírt, mintha a kormány azt kívánta volna Schweiztől, hogy a cselekvő párti összeesküvéket távolítsa el Tes-sin kantonból. A turini ministerium, martius 26-diki jegyzékében értesítette a szövetség tanácsát a cselekvő párt előkészületeiről. E lépés indokul az a kívánság szolgált, hogy Schweiz kiemeltessék meg a kellemetlen bonyodalmaktól, a melyek abban az esetben keletkezhettek, ha Schweizból jövő fegyveres csapatok törnének be a szomszéd országokba. Ugyanazon lap formászerint meghazudtolja a bécsi lapok által közölt tudósítást, mintha a turini kormány értesítette volna Ausztriát ama vállalatról, a melynek célja Délitólba való beütés volna.

Gabonaár Kolozsvártt Aprilis 9-én 1863.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztbúza 3 ft — kr. Elegybúza 1 ft 90 kr. Róz 1 ft 90 kr. Árpa 1 ft 10 kr. Zab 1 ft — kr. Török-búza 1 ft 40 kr. Pityóka 1 ft — kr. Marhahús 14 kr.

Bécsi börze Aprilis 17-kén: Nemzeti kölcsön 81.45. 5%. Metalliques 76.25. Bank-részvény 800.—. Hitel-részvény 206.40. Váltó Londonra 111.60. Ezüst 111.25. Arany 5.36.

Aprilis 15-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.25. Erdélyi 73.—.

T. és lelelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(452) | 1863. |

(21—21)

Valódi MOLL SEIDLICZ PORA,
mely a párisi műkiállítás arany-érmét nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszer-tár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az úgynevezett Seidlit-por használati utmutatásokkal áruhaték, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névaláírásomat is viselik, s ily módon azok külsőjéről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlit-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papíron ezen emlegető-jegy „Moll Seidlit-pora“ (Moll's Seidlit-Pulver) viszonyomán látható.

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. o. é.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívül esetben bebizonyított gyógyhatásuknál fogva minden eddig ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részeiből hozzánk beküldött több ezernyi halálat részletes bizt. nyilatványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges fűfajás, vértorlódás, köszvény-szerű tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtaták, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathia és vizgyógyomódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egésségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlit Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: RITTER Tr. özv. gyógyszer. Továbbá Beszterczén: Szongot György. Sz.-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs N.-Bányán: Haracek. Nagy-Károlyban: Schöberl, N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szilággy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi DORSCH-MAJHALZSIROLAJ raktára is

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgálják és czinkpakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb majhalzsir faj a dorsch-halnak legmondosabb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egész n. épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-majhalzsirrolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrkürités, szengynuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“, Tuchlauben.

(81)

Figyelmeztetés.

(1—2)

Miután ő Felsége a Szepeßy Ferenc mint néhai Daczó Pál állítólagos felbatalmazottja által „Daczó—Nagy Samu“ czég alatt megkezdett országos útporondozási üzlet megszűntetését megrendelni, s az ebbeli szerződést megemissitni méltoztatott, s erről én, mint a Daczó-hagyaték törv. gondnoka a felséges kir. Főkörmányszék által idei 5427 sz. alatt értesítettem, a felsőbbleg gondviselésem alá bízott tömeg érdekében alkalmat veszek magamnak, m. 1862 nov. 30 án közzétett birpai hirdetményemre hivatkozva figyelmeztetni mindazon albérlőket és alvállalkozókat, kiknek nevezett Szepeßy F. a felsőbb helyben hagyást meg sem nyert vállalat részleteit, egyes vonalait előre kiosztogatta vevén tőlük többnyire készpénzben tetemes biztosítékokat (cautiokat, vadumokat), — hogy kártérítési jogigényeiket a nevezett jogtalan hárbeadó netaláni vagyona és személye ellen intézzék, mint-hogy én ki Szepeßy jogos felbatalmazottjak egy percig sem ismertem el, s a törvény-székek előtt álló tilos eljárásai ellenében a kellő lépéseket már megtettem, — a Daczó-hagyatékai tömeg irányában az említett útporondozási üzletből kifolyó bármintű követelést el nem fogadok, az ellen ezenel tiltakozom és annak érvényesíthetése ellen gondnok megbízatásomnál fogva törvényesabba uton mindent el fogok követni.

M. Szilvás, ápril 17-én, 1863.

SZENTPÁLY JÓZSEF, tömeg gondnok.

(82)

Tized, és végleges urbéri-kárpótlási ügyben.

(1—6)

NURIDSÁN TESTVÉREK tisztelettel jelentik minden t. cz. megbízóknak, hogy Kolozsvártt megnyitott tized- és végleges urbér-kárpótlási iródájok bites ügyvéd Hilibi Haller Rezső ur kezelése alatt a nagy-piac és magyar utca szejletén fekvő „fiscus“ épület 2-dik emeletébe áttéttetvén, minden végleges urbéri-kárpótlási igények a kitűzött határidő alatti bejelentésére, és az utalványozandó papírok gyors és pontos kivételére ajánlkoznak.

Egyuttal egész tisztelettel tudtul adják, hogy minden utalványozandó tized- és végleges urbéri-kárpótlási összegeket a legkedvezőbb feltételek alatt előlegesen is megvásárolnak.

(83)

Kolozs-megyében Mikesen, a Szentpáli Zsófia örökössei részkrül 170 hold kiterjedésű erdő örök áron eladó. Értekezhetni a szamosújvári postán, Meleg-Földvártt lakó MOHAI KÁROLYAL.

(84)

Friss töltésű Széchenyi és Árpád forrású BUDAI, úgy IVÁNDAI és SELTI-GYÓGYVIZEK érkeztek, és jutányos áron kiscinyben, úgy nagyban található

SCHÜTZ KÁROLY, fűszerkereskedésében.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön kapható:

Növendék ifjuság ima-könyve.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta Medgyes Lajos. Ára: nyomtató velin papíron, bőrbbe kötve, tokkal, 1 ft. Díszkiadás, író-velin, bőrbbe kötve arany metszéssel, tokkal, 1 ft 50 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei.

Szerkesztette Brassai Sámuel m. b. i. 1861. 4-r. I-ső kötet 1 ft. 70 kr.

II-dik kötet I-ső füzet 1862. 4-rét 80 lap. Ára 80 kr.

LENGYELORSZÁG

Térképe 1 ft.